

Regionala utvecklingsnämnden

YTTRANDE

Handläggare Rocky Cueva Alban
Samhällsplanerare
040-6753629
Rocky.cuevaalban@skane.se

Datum 2023-08-17
Ärendenummer 2023-POL000143-001

Adressat
Boverket
remiss@boverket.se
Diarienummer: 2787/2022

Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan

Region Skåne har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerat föreskriftsförslag och önskar framföra kommentarer enligt nedan.

Region Skåne har ansvar för vård och hälsa i Skåne samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt Lag 2010:630 och lagändring 2019:944 om regionalt utvecklingsansvar. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Region Skåne utgör även en formell remissinstans enligt plan- och bygglagen (PBL) avseende översiktsplaner och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

Region Skåne har ansvar för den regionala fysiska planeringen i länet och ett regionplaneuppdrag. Region Skåne arbetar med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering. *Regionplan för Skåne 2022–2040* antogs av Regionfullmäktige den 14 juni 2022.

Region Skåne yttrar sig över Boverkets rapport utifrån det regionala utvecklingsansvaret och ansvaret för den regionala fysiska planeringen i Skåne.

Bakgrund

Som en konkretisering av *Digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen* gällande översiktsplaner reglerar Boverket med föreskrifter hur information i en översiktsplan ska definieras och identifieras digitalt.

Författningsförslaget gäller för översiktsplaner och ändringar av dem, samt reglerar vilken information som ska kopplas till en sådan plan. I föreskrifterna regleras också att översiktsplanen ska vara lägesbestämd, vilket innebär att informationen ska kopplas till geografin. Information som ska framgå av en översiktsplan ska identifieras enligt en informationsstruktur i form av tretton identifikationstabeller. Det är utifrån dessa tabeller som det mesta av kommunernas översiktsplaneinformation ska anges. Översiktsplanens förhållande till regionplanen regleras också i föreskrifterna.

Föreskrifterna är resultatet av ett flerårigt utvecklingsarbete i samband med Boverkets vägledning om hur geografisk planinformation kan struktureras på ett enhetligt sätt för att skapa möjlighet att utbyta information digitalt. Detta är fortfarande ett unikt arbete i Sverige och som började 2006 med framtagande av den så kallade översiktsplanemodellen (ÖP-modellen). 2020 tillgängliggjorde Boverket en databaslösning för ÖP-modellen. En ny version av ÖP-modellen (ÖP-modell 3.0) förväntas tillgängliggöras i samband med antagande av de nya föreskrifterna. Inga krav finns att använda ÖP-modellen, men detta är en av Boverkets vägledningsinsatser som syftar att underlätta för kommunerna och relevanta aktörer att tillämpa föreskrifterna.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 maj 2024 men ska obligatoriskt tillämpas för översiktsplaner som antas efter 31 december 2026.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne vill framföra nedanstående synpunkter:

- Region Skåne ställer sig allmänt positiv till digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen och Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan.
- Region Skåne anser att en närmare dialog mellan staten och kommuner behöver ske inför implementering av föreskrifter. Ytterligare insatser anses nödvändiga för att stödja kommunerna i övergångsarbetet.
- Region Skåne betonar vikten av att finansieringsprincipen ska gälla och att det kommer att finnas behov av finansieringsstöd inför implementering av föreskrifter.

- Region Skåne anser att en nära dialog mellan stat och region behöver ske inför framtagande av föreskrifter om regionplan.

Region Skåne ställer sig allmänt positiv till digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Boverkets förslag till föreskrifter möjliggör för ett enhetligare sätt att ange information som ska framgå av en översiktsplan. Detta förenklar samordning av den fysiska planeringen både mellankommunalt, regionalt och nationellt.

Enligt förslaget ska mark- och vattenanvändningen i översiktsplanen vara geografiskt lägesbestämd information. Region Skåne ser positivt på att föreskrifter ger förutsättning för en mer horisontell informationsstruktur jämfört med Boverkets tidigare förslag (exempelvis ÖP-modellen 2.1). Region Skåne bedömer att valet av markanvändningskategorierna kommer närmare kommunernas behov av flexibilitet och kan komma att vara mer användbart för kommunerna.

Utifrån Region Skånes arbete med att sammanställa de skånska kommunernas översiktsplanedata har noterats att många skånska kommuner redan idag använder ÖP-modellen i olika grad. De flesta av föreskriftens föreslagna begreppskategorier för mark- och vattenanvändning används redan. Region Skåne har dock noterat att det finns flera begreppskategorier som inte är förenliga med varken Boverkets tidigare eller den nu föreslagna informationsstrukturen. Detsamma gäller för mark- och vattenanvändningens statusbenämningar. Orsaken bedöms handla om olika syn på begrepps innebörd i mark- och markanvändning (semantik), men också utifrån kommunens val av detaljeringsgrad samt val av informationsstrukturen kopplad till sina visualiseringsbehov. Region Skåne ser därför ett behov av en närmare dialog mellan Boverket och kommunerna i syfte att säkerställa en mer ändamålsenlig användning av mark- och vattenanvändning utifrån de ovannämnda orsakerna. Detta för att undvika en onödig ökning av alternativa begrepp som kan riskera att syftet med digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen inte uppnås, exempelvis framtagande av regionala och mellankommunala sammanställningar och analyser.

Eftersom förslaget kommer att ge ekonomiska konsekvenser för framför allt kommunerna vill Region Skåne betona vikten av att finansieringsprincipen ska gälla för detta förslag. Det kommer att finnas behov av ytterligare statliga stödinsatser till kommunerna inför implementering av föreskrifterna. Insatserna gäller byte av tekniska system samt kompetenshöjning. Det handlar om finansieringsstöd för att möjliggöra en lämplig övergång.

Boverket har också ett uppdrag att ta fram förslag på digitalisering av regionplaner. Region Skåne vill framföra vikten av att en nära dialog mellan staten och regionerna behöver ske inför framtagande av föreskrifter om regionplaner för att de ska bli ändamålsenliga.

I handläggningen av detta ärende har avdelningen för regional utveckling genom enheten för regional planering deltagit.

Med vänlig hälsning,

Anna Jähne
Ordförande

Anna Pettersson
Utvecklingsdirektör